

POLSKA IZBA BIEGLYCH REWIDENTÓW
KRAJOWY RZECZNIK PRAW
BIEGLYCH REWIDENTÓW
00-175 Warszawa, al. Jana Pawła II 80
tel./fax (22) 637 30 81-84, e-mail: krpbr@pibr.org.pl

Warszawa, dnia 17 marca 2023 r.

Wew./000136/2023

KRAJOWA RADA
BIEGLYCH REWIDENTÓW
w miejscu

Dot. sprawozdania z działalności KRPBR za 2022 r.

W związku z wymogiem wynikającym z § 34 ust.7 Statutu Polskiej Izby Biegłych Rewidentów przyjętego uchwałą Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów z dnia 06 września 2022 r., obowiązującą od 15 listopada 2022 r., oraz w związku z § 24 ust. 2 Regulaminu działania Krajowego Rzecznika Praw Biegłych Rewidentów, stanowiącego załącznik do uchwały nr 2665/48a/2023 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 09 marca 2023 r. – w załączeniu przekazuje się Sprawozdanie z działalności Krajowego Rzecznika Praw Biegłych Rewidentów za rok 2022.

Z poważaniem
Krajowy Rzecznik Praw Biegłych Rewidentów

Władysław Fałowski

Sprawozdanie z działalności Krajowego Rzecznika Praw Biegłych Rewidentów za rok 2022

I. Wprowadzenie

W roku 2022 Krajowy Rzecznik Praw Biegłych Rewidentów (dalej skrócie: „Rzecznik” lub „KRPBR”) działał w oparciu o zapisy § 12a Statutu Polskiej Izby Biegłych Rewidentów (PIBR) (wprowadzone uchwałą nr 6/2018 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów z dnia 19 czerwca 2018 r.), a od 15 listopada 2022 r. – w oparciu z zapisy § 34 Statutu PIBR przyjętego uchwałą Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów z dnia 06 września 2022 r. Szczegółowe zasady działania KRPBR określał Regulamin działania KRPBR (uchwała nr 3593/54/2019, zmieniona uchwałą nr 1132/17a/2020).

W związku z powyższą zmianą Statutu PIBR – Krajowa Rada Biegłych Rewidentów przyjęła, na wniosek KRPBR, nowy Regulamin działania KRPBR (uchwała nr 2665/48a/2023 z dnia 09 marca 2023 r.

Zadania wynikające ze statutu PIBR oraz Regulaminu działania KRPBR Rzecznik realizował w dwuosobowym składzie: Władysław Fałowski – KRPBR, Józef Kuszneruk – zastępca KRPBR.

II. Zadania realizowane przez KRPBR w roku 2022

Po przedyskutowaniu wynikających ze Statutu oraz Regulaminu działania KRBR kierunków działania, a także kwestii podziału zadań – Rzecznicy przyjęli plan działania na 2022 r., uwzględniający istniejące okoliczności zewnętrzne (pandemia). Plan działania został przekazany do wiadomości KRBR w dniu 18.03.2022 r. Podział zadań, wyznaczonych Rzecznikowi przez Statut, między Rzecznika i jego zastępcę - został wskazany w Planie działania Krajowego Rzecznika Praw Biegłych Rewidentów na 2022 r., zamieszczonym na stronie internetowej Izby – w zakładce KRPBR. Realizacja tych zadań była omawiana i dyskutowana na posiedzeniach Rzecznika, których w roku 2022 odbyło się 10; realizacja ta przedstawia się następująco:

1. Monitorowanie uregulowań prawnych pod kątem ochrony praw biegłych rewidentów oraz sygnalizowanie pozostałym organom Izby potrzeby zmian tych uregulowań; w tym podzadania (zadania szczegółowe - wykonawcze):

1.1 Udział w pracach KRBR

Rzecznik brał udział we wszystkich posiedzeniach KRBR, był aktywnym członkiem Komisji standaryzacji i innych zespołów.

Zastępca KRPBR uczestniczył w posiedzeniach Komisji statutowej, Komisji d.s. opiniowania aktów prawnych oraz Komisji d.s. etyki.

- 1.2. Akcentowanie problemu skalowalności w stosowaniu standardów kontroli jakości oraz standardów badania i innych usług (z uwzględnieniem art. 65 UoBR) i projektu nowego Standardu dla badań Mniej Złożonych Jednostek (LCE).

Rzecznik, uczestnicząc w Komisji KRBR d.s. standaryzacji, w sposób szczególny akcentował problemy skalowalności standardów z punktu widzenia różnych FA i różnych badanych jednostek. Rzecznik zwracał uwagę na problemy tworzenia komunikatów i innych informacji

„czytelnych” dla biegłych rewidentów funkcjonujących w małych i średnich firmach audytorskich.

1.3 Udział w pracach zespołów tworzonych przez KRBR do ew. współpracy z PANA i MF.

1.4 Współpraca z przedstawicielami PIBR przy Rzeczniku MŚP.

W ramach powyższych punktów nie wystąpiły konkretne działania.

1.5 Działania zmierzające do tego, by pojęcie „Biegły rewident senior” nie było tylko zapisem bez znaczenia w UoBR (uaktywnienie w tym zakresie RO).

W tej kwestii Rzecznik m.in. zwrócił się pismem z dnia 17.11.2022 r. (Ns-Wew/000647/2022) do Prezes KRBR o wystąpienie do RO PIBR o przekazanie informacji o formach kontaktu z biegłymi rewidentami-seniorami, w tym uczestnictwa w wydarzeniach organizowanych przez Oddział.

1.6 Analiza uwag i postulatów, zgłaszanych przez BR i FA oraz przekazanie ich do KRBR.

1.7 Sygnalizowanie organom Izby potrzeby zmian istniejących uregulowań wewnętrznych Izby.

Zgłoszone do Rzecznika uwagi, wnioski i postulaty zostały przez Rzecznika przeanalizowane w aspekcie ich szerszego znaczenia dla środowiska biegłych rewidentów. W ich wyniku Rzecznik:

a) *pismem z dnia 12 stycznia 2022 r. do Prezes KRBR zaproponował zwrócenie się do Min. Finansów i PANA o złagodzenie wymogów dotyczących okresu przekazywania dokumentacji z badania dla jednoosobowych FA zmierzających zakończyć działalność i skreślić się z ewidencji,*

b) *przekazane przez BR uwagi, wnioski i postulaty zestawiał w piśmie z dnia 24.04.2022 r. do Prezes KRBR – do ewentualnego wykorzystania przez Krajową Radę,*

c) *pismem z dnia 20.09.2022 r. wystąpił do Działu Samorządowego Biura PIBR o opinię prawną dot. rozliczeń finansowych z PANA w przypadku zawieszenia działalności gospodarczej.*

d) *w piśmie z dnia 26.09.2022 r. do Prezes KRBR o uzyskanie stanowiska np. PANA co do zasad postępowania w przypadku likwidacji FA prowadzonej jednoosobowo przez zmarłego biegłego rewidenta*

2. Monitorowanie procedur stosowanych do postępowania dyscyplinarnego lub administracyjnego wobec biegłych rewidentów i firm audytorskich oraz sposobu jego prowadzenia, a także linii orzeczniczej w tych sprawach, oraz kierowanie wystąpień w tym zakresie do właściwych organów Izby, w tym podzadania:

2.1 Monitorowanie publikacji PANA dotyczących procedur i wyników kontroli w aspekcie wpływających stąd wniosków dla PIBR oraz inicjowanie doskonalenia zawodowego w tym zakresie (zgłaszanie tematów do ODZ).

2.3 Monitorowanie postępowania dyscyplinarnego i administracyjnego prowadzonego przez PANA - na podstawie informacji upublicznianych przez PANA - w aspekcie wpływających stąd wniosków dla PIBR.

2.4 Przekazywanie na spotkaniach KRPBR z przedstawicielami KRPBR w RO oraz na Forum RO informacji o wynikach monitorowania określonego w pkt 2.2 i 2.3

Publikacje PANA, dotyczące rocznego sprawozdania oraz wyników kontroli FA były przez PANA szczegółowo prezentowane środowisku biegłych rewidentów.

W związku z tymi publikacjami, mającymi charakter ogólny, Rzecznicy wystąpili pismem z dnia 3.11.2022 r. do przedstawicieli KRPBR w RO PIBR o zgłaszanie ewentualnych uwag w związku z kontrolami prowadzonymi przez PANA. Kwestie te były dyskutowane w dniu 20.01.2023 r. podczas spotkania KRPBR z przedstawicielami KRPBR w RO PIBR

- 2.2 Monitorowanie postępowania dyscyplinarnego i administracyjnego prowadzonego przez KRZ, KSD i KRBR na podstawie rocznych sprawozdań tych organów - w aspekcie wpływających stąd wniosków dla PIBR; wymiana doświadczeń z KRZ i KSD

Nie odnotowano problemów w tym zakresie.

3. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych związanych z ochroną praw biegłych rewidentów, w tym podzadania:

- 3.1 Aktualizacja strony internetowej Izby w zakładce „Organy PIBR” - podzakładka „Krajowy Rzecznik Praw Biegłych Rewidentów” - informacji o działalności KRPBR, dotyczących w szczególności:

- sprawozdania rocznego KRPBR,
- planu działania Rzecznika,
- informacji o ważniejszych bieżących działaniach KRPBR.

W uruchomionej na stronie internetowej Izby zakładce „Krajowy Rzecznik Praw Biegłego Rewidenta” umieszczono m.in. informacje dotyczące zadań KRPBR, Regulamin działania KRPBR, uchwały KRBR o powołaniu Rzecznika i jego Zastępcy, Sprawozdania z działalności KRPBR za 2020 r. i 2021 r., Plan działalności KRPBR na rok 2021 i na rok 2022 oraz dwa Komunikaty Rzecznika.

- 3.2 Bieżąca obsługa zakładki „Kontakt z KRPBR” na stronie internetowej Izby, dostępnej dla biegłych rewidentów po zalogowaniu, umożliwiającej zainteresowanym bezpośredni kontakt z Rzecznikiem, a w szczególności kierowanie do Rzecznika problemów nurtujących środowisko

Uruchomienie na stronie internetowej Izby zakładki dot. KRPBR, ze wskazaniem na możliwość kontaktu z Rzecznikiem, a w szczególności - uruchomienie we wrześniu 2021 r. możliwości bezpośredniego zgłaszania Rzecznikowi problemów przez zainteresowanych BR (poprzez specjalny formularz, po zalogowaniu) okazało się dobrą inicjatywą. W 2022 r. zgłoszono łącznie 55 pytań/prośb o wyjaśnienie, które dotyczyły: dokumentacji z badania (jej archiwowania itp.) – 7, ewidencji biegłych rewidentów – 11, składek członkowskich – 7, ODZ – 13, postępowania kontrolnego/dyscyplinarnego/administracyjnego – 12, skreślenia FA/wystąpienia z samorządu -3, rachunkowości/ksiąg rachunkowych - 2. Ponadto do Rzecznika wpłynęła jedna skarga na biegłego rewidenta.

W związku ze zgłoszoną kwestią nieprawidłowej windykacji niewielkiej (20 zł) kwoty składek sprzed kilkunastu lat – Rzecznik wystąpił pismem z dnia 17 marca 2022 r. do Komisji d.s. finansowych.

Rzecznik podjął też interwencję (pismem z dnia 21 czerwca 2022 r. Ns. Wew. 000398/2022) w sprawie błędnie przekazanych do PANA informacji o postępowaniu prowadzonym wobec jednej z FA.

- 3.3 Na podstawie obserwacji typu spraw przekazywanych Rzecznikowi przez BR poprzez zakładkę „Kontakt z KRPBR” zamieszczanie na stronie internetowej PIBR, w zakładce KRPBR, komunikatów sygnalizujących konieczność zwracania uwagi na niektóre zagadnienia zawodowe

W związku ze zgłaszanymi pytaniami – Rzecznik opublikował Komunikat Nr 2 KRPBR z dnia 24 stycznia 2022 r. dot. obowiązku ubezpieczenia jednoosobowej działalności w przypadku jej zawieszenia w CEIDG.

- 3.4 Współpraca z powołanymi w RO przedstawicielami RO do współpracy z Rzecznikiem, w szczególności w zakresie uruchomienia konsultacji i innych form wsparcia dotyczących przygotowania się FA do kontroli i przebiegu kontroli.

Mając na uwadze współpracę z przedstawicielami RO do współpracy z KRPBR – Rzecznicy zorganizowali dla tych przedstawicieli nieodpłatne szkolenia n.t. postępowań kontrolnych, dyscyplinarnych i administracyjnych.

W tym też kontekście z-ca Rzecznika uczestniczył w spotkaniu zorganizowanym w dniu 21.04.2022 r. przez komisję wsparcia przy RO PIBR z prezentacją dotyczącą roli i zadań oraz planu działania KRPBR.

- 3.5 Podjęcie działań dla utworzenia bazy biegłych rewidentów, którzy zadeklarują gotowość udzielania pomocy BR w postępowaniu dyscyplinarnym (na zlecenie i koszt występujących o pomoc BR).

W tym zakresie w dniu 30 marca 2022 r. zorganizowano spotkanie z biegłymi rewidentami – biegłymi sądowymi, którzy zadeklarowali możliwość wsparcia biegłych rewidentów w rozwiązywaniu spraw spornych oraz dotyczących postępowań kontrolnych, dyscyplinarnych i administracyjnych. W spotkaniu (w trybie zdalnym) wzięło udział 6 biegłych rewidentów, w tym 5 – z RO.

- 3.6 Wsparcie CE PIBR w zakresie przygotowania szkoleń specjalistycznych na dotyczące BR i FA tematy: Postępowanie kontrolne, Postępowanie dyscyplinarne i Postępowanie administracyjne

Za pośrednictwem CE PIBR uruchomiono trzy cykle szkoleń. Cykl dotyczący „postępowania kontrolnego” prowadziła biegła rewident Magdalena Maksymiuk, cykl „postępowanie dyscyplinarne” prowadził radca prawny Piotr Siekierski (b. pracownik KNA), a cykl „postępowanie administracyjne” prowadziła mec. Katarzyna Krzyżanowska. W roku 2022 przeprowadzono kilka edycji każdego z cykli.

- 3.7 Poszukiwanie autorów dla przewodnika: „Prawa i obowiązki BR i FA w postępowaniu kontrolnym, dyscyplinarnym i administracyjnym” (realizacja możliwa pod warunkiem zapewnienia finansowania przez KRBR).

Ze względu na brak możliwości sfinansowania przedsięwzięcia (opracowania przewodnika) uzgodniono, że jego realizacja będzie miała formę cyklu odpłatnych szkoleń, zaliczanych do samokształcenia..

- 3.8 Współpraca z Komisją szkoleniową i Centrum Edukacji w zakresie tematyki szkoleń, materiałów szkoleniowych dot. praktycznych aspektów ODZ.

Rzecznik, współpracował z Komisją szkoleniową i Centrum Edukacji w zakresie tematyki szkoleń, materiałów szkoleniowych.

4. Udzielanie wsparcia biegłym rewidentom w zakresie rozwiązywania spraw spornych przy zastosowaniu alternatywnych metod rozwiązywania sporów.
5. Udzielania porad w sporach dotyczących biegłych rewidentów, prowadzonych poza samorządem biegłych rewidentów.
6. Pełnienie funkcji przedstawiciela społecznego w postępowaniu sądowym i pozasądowym, w tym w postępowaniu dyscyplinarnym oraz pełnomocnika w postępowaniu administracyjnym.

W odniesieniu do powyższych punktów 5 i 6 w Planie działania Rzecznika na 2022 r. zapisano podpunkty 4.1 – 6.5, będące – z racji braku innych uregulowań – tymczasową wytyczną dla sposobu działań Rzecznika w tym zakresie. Problematykę z tym związaną, w tym – kwestie dotyczące finansowania wsparcia biegłych rewidentów, uwzględniono w projekcie nowego Regulaminu działania KRPBR, opracowanego na podstawie nowego Statutu PIBR (zob. pkt. 7.2 Sprawozdania).

Działalność Rzecznika w tym zakresie w roku 2022 skupiała się na udzielaniu porad pisemnych bądź telefonicznych związanych z prowadzonymi przez PANA kontrolami oraz postępowaniem dyscyplinarnym bądź administracyjnym.

Rzecznicy wystąpili też z pismem z dnia 30.12.2021 r. do biegłych rewidentów, którzy sprawują funkcje biegłych sądowych przy poszczególnych sądach okręgowych. Do dnia 15 lutego 2022 r. deklarację udzielania ewentualnej pomocy w postępowaniach dyscyplinarnych bądź administracyjnych zgłosiło się jedynie czworo biegłych rewidentów. Podczas spotkań Rzecznika z przedstawicielami RO PIBR podnoszono przy tym, że lepszemu wsparciu w prowadzonych postępowaniach mogą udzielać profesjonaliści - prawnicy i należałoby stworzyć lokalne ew. centralną bazę kontaktów z takimi osobami, deklarującymi możliwość udzielania wsparcia oraz zgodę na umieszczenie ich danych teleadresowych w bazie. Tworzenie takiej bazy zapoczątkowano.

7. Inne działania, w tym:

- 7.1 Współpraca z Komisją statutową; zgłoszenie uwag do projektu statutu na Zjazd Nadzwyczajny oraz aktywne działanie Rzeczników jako delegatów na Zjazd.

Rzecznik przekazał Komisji Statutowej pismo z uwagami, dotyczącymi określenia w nowym Statucie zadań KRPBR. Uwagi te – po dyskusji i konsultacjach - zostały częściowo uwzględnione. Dotyczy to w szczególności odstąpienia od wymagania, aby Rzecznik miał pełnić funkcję pełnomocnika w postępowaniu administracyjnym. W pracach Komisji Statutowej przed Zjazdem oraz w Komisji Statutowej powołanej przez Zjazd aktywnie uczestniczył zastępca KRPBR.

- 7.2 Sfinalizowanie prac nad projektem nowego Regulaminu działania KRPBR; przekazanie projektu KRBR

Rzecznicy opracowali projekt zmian w tym Regulaminie, uwzględniający zmiany wynikające z nowego Statutu PIBR, z 2022 r. Do Regulaminu dołączono - jako załącznik - „Zasady rozwiązywania spraw spornych oraz udzielania porad w sporach dotyczących BR, prowadzonych poza samorządem BR”. Projekt Regulaminu przedłożono KRBR w 2023 r.; został on przyjęty uchwałą nr 2665/48a/2023 z dnia 09 marca 2023 r.

W nowym Regulaminie zapisano m.in., że Rzecznicy realizują swoje zadania przy udziale wskazanych przez Regionalne Rady przedstawicieli z RO PIBR.

7.3 Organizowanie posiedzeń Rzeczników, z ewentualnym udziałem zaproszonych gości.

W roku 2022 odbyło się 10 posiedzeń, podczas których omawiano stan i sposób realizacji działań, wynikających z Planu działań KRPBR na 2022 r.

7.4 Wspieranie działań na rzecz reaktywowania działalności Fundacji Seniora-biegłego rewidenta

W wyniku m.in. podjętej przez KRPBR interwencji wstrzymano prowadzone uprzednio działania likwidacyjne Fundacji, dokonano wyboru nowej Rady Fundacji i Zarządu i dokonano wymaganych wpisów w KRS, w tym – dotyczących funkcjonowania Fundacji jako organizacji pożytku publicznego, co pozwoli uzyskać środki na jej działalność statutową.

7.5 Przedłożenie Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów rocznego sprawozdania z działalności (do dnia 31 marca)

Roczne sprawozdanie z działalności KRPBR za rok 2021 zostało przekazane KRBR w dniu 18.03.2022 r. Do grudnia 2022 r. przygotowano projekt sprawozdania za rok 2022 r.

7.6. Przedłożenie Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów projektu planu działań KRPBR na rok następny, łącznie z przedkładanym na ten rok projektem budżetu (w terminie określonym uchwałą KRBR) – po zasięgnięciu opinii przedstawicieli KRPBR w RO

Założenia do Planu działania na rok 2022 były prezentowane podczas spotkania z przedstawicielami RO w dniu 21 stycznia 2022 r. Plan działania na rok 2022 został przekazany KRBR w dniu 18 marca 2022 r. Zamieszczono go również na stronie internetowej PIBR w zakładce dot. KRPBR.

III. Uwagi Rzecznika w związku z realizacją Planu działania KRPBR na rok 2022

Rok 2022 był drugim rokiem, dla którego Rzecznicy – w wyniku dyskusji opracowali Plan działania. Ujęto w nim – z odpowiednim uszczegółowieniem - zadania, określone dla KRPBR w Statucie.

Problemem przy realizacji powyższego Planu działania była właściwe przełożenie na język praktyki zapisów Statutu, dotyczących zwłaszcza udzielania wsparcia biegłym rewidentom w sporach prowadzonych poza samorządem zawodowym oraz pełnienia przez KRPBR funkcji przedstawiciela społecznego bądź pełnomocnika w postępowaniu sądowym i pozasądowym – zwłaszcza w sytuacji, kiedy do Rzecznika żaden wniosek o takie wsparcie nie wpłynął. Wątpliwości w tym zakresie zostały rozstrzygnięte przez NKZBR we wrześniu 2022 r. w drodze przedyskutowanej nieznacznej modyfikacji zapisów w Statucie.

Do akt KRPBR włączono rejestr spraw KRPBR (pisma wchodzące i pisma wychodzące), dot. realizacji Planu działania na rok 2022.